

Tajništvo SSK o deželnem urbanističnem načrtu

Občinske uprave ter deželni svetovalci so te dni sprejeli na vpogled novi deželni urbanistični načrt, ki ga je izdelalo deželno odbornišтво za programacijo in prostorsko načrtovanje. Obenem je dežela objavila na celotnem območju dežele Furlanije - Julijske krajine lepake, s katerimi obvešča prebivalstvo, da bo s 1. decembrom depoziran omenjeni načrt v pristojnih deželnih uradih.

S tem se je dejansko začel postopek za dokončno odobritev deželnega splošnega regulacijskega načrta.

S tem v zvezi je deželno tajništvo Slovenske skupnosti ponovno preučilo celotno problematiko okrog deželnega regulacijskega načrta in potrdilo svoje odklonilno stališče do njega, ki ga je že zavzelo po svojih predstavnikih v deželnem svetu in v deželni ekonomsko - socialni komisiji ob priložnosti razprave leta 1972.

Slovenska skupnost ugotavlja, da se deželni odbor žal ni predhodno posvetoval s pristojnimi organi in vprašal za mnenje deželno urbanistično komisijo, kot je to po zakonu predvideno, preden je deponiral omenjeni deželni urbanistični načrt. Zaradi tega si je Slovenska skupnost pridržala pravico nadaljnje akcije, posebej zato, ker bi ta načrt, če bo v tej obliki in razsežnosti sprejet, povzročil slovenskemu prebivalstvu v deželi Furlaniji - Julijski krajini ogromno gospodarsko in narodnostno škodo. Med drugim bodo po tem deželnem načrtu postale velike površine slovenskega ozemlja in slovenskih naselij naravni parki, v katerih bi bil dejansko onemogočen vsakršen normalen razvoj ter dejavnost prebivalstva. Po deželnem zakonu iz leta 1968 in 1972 bodo za te naravne parke izdelali podrobne načrte organi, v katerih ne bodo prizadete občinske uprave imele odločujoče besede. Zaskrbljujoče je tudi dejstvo, da bodo zemljišča v teh naravnih parkih po imenovanih zakonih podvržena tudi razlastitvam.

Po tem deželnem načrtu bo ozemlje kraških rezervatov (zakon Belci), ki so del teh naravnih parkov, že s 1. decembrom zaščiteno. S tem je tudi ogrožena gradnja združne mlekarne v repentabski občini ter normalen razvoj združnega hleva v devinsko - nabrežinski občini.

V zvezi z vsem tem si deželno tajništvo Slovenske skupnosti pridržuje vsakršen nadaljnji korak v obrambo zakonitih pravic ter narodnostnih in ekonomskih koristi slovenske narodnostne skupnosti, ki jo ta deželni načrt tako hudo ogroža.

Razprava o ratifikaciji Osimskega sporazuma

V poslanski zbornici se je danes (četrtek, 2. decembra) začela razprava o vladnem zakonskem osnutku za ratifikacijo osimskih sporazumov med Italijo in Jugoslavijo. Poteklo je več kot eno leto, odkar sta zunanja ministra obeh vlad podpisala mednarodno pogodbo in njene priloge, s čimer je bilo dokončno rešeno vprašanje meje med sosednjima državama in se je Italija tudi formalno odpovedala suverenosti nad področjem B bivšega Tržaškega ozemlja, a osimski sporazumi še niso postali veljavni, ker jih parlamenta obeh držav še nista ratificirala, se pravi potrdila, in ker si vladi še nista izmenjali ratifikacijske listine.

Znano je, da je za takšno stanje odgovorna Italija. Morova vlada, ki je mednarodno pogodbo sklenila, je zašla v krizo, parlament je bil predčasno razpuščen in so bile razpisane predčasne politične volitve. Reči je treba, da se je nova Andreotijeva vlada razmeroma hitro pobrigala, da je postavila na dnevni red vprašanje ratifikacije, vendar vseeno drži, da je od podpisa poteklo več kot eno leto in da osimski sporazumi še vedno niso veljavni.

Razprava v posameznih pristojnih poslanskih komisijah je pokazala, da je za ratifikacijo mednarodne pogodbe z Jugoslavijo velika večina poslancev, saj so se za sporazum izrekle vse stranke, razen fašistov, radikalcev in proletarskih demokratov. Zato bi morala biti ratifikacija izven vsake razprave. Misovci in radikalci pa so

v tej zvezi napovedali odločen boj proti potrditvi mednarodne pogodbe in ni izključeno, da se bodo poslužili obstrukcije, kar bi imelo za posledico, da bi se razprava zavlekla. Skoraj gotovo pa je, da bodo poslanci z veliko večino glasov prej ali slej kljub obstrukciji potrdili omenjeno mednarodno pogodbo.

Po ratifikaciji v poslanski zbornici mora zakonski osnutek romati v senat, kjer ga bodo preučile najprej pristojne senatske komisije in šele nato bo glasovanje v senatni zbornici. Kaže torej, da osimski sporazumi verjetno ne bodo postali veljavni do konca tega leta. Tudi v senatu pa je ogromna večina za ratifikacijo mednarodne pogodbe z Jugoslavijo.

Kot pripadnike slovenske narodnostne manjšine v Italiji nas pri teh razpravah — tako v poslanski zbornici kot v senatu — predvsem zanima, ali se bo vladni zakonski osnutek tako dopolnil, da bo predvidena in zajamčena zaščita celotne narodne manjšine v deželi Furlaniji - Julijski krajini in ne samo zaščita slovenske manjšine na Tržaškem, se pravi na področju A bivšega Tržaškega ozemlja, kot je izrecno rečeno v vladnem zakonskem osnutku. Poslanci in senatorji, ki pobliže poznajo manjšinsko problematiko in ki so bili izvoljeni v naši deželi, imajo edinstveno priložnost, da se izkažejo in da zakonski osnutek dopolnijo. To od njih pričakuje ne samo celotna slovenska javnost v Italiji, temveč tu-

(Dalje na 2. strani)

Občni zbor SSK v Gorici

V četrtek, 25. novembra, je bil v Gorici redni pokrajinski občni zbor Slovenske skupnosti. Ob prisotnosti delegatov iz vse pokrajine in lepega števila strankinih članov, med katerimi smo opazili precej mladih obrazov, je bil za predsednika občnega zbora izvoljen Ivan Prinčič iz Krmina. Občni zbor so nato pozdravili tajnik goriške federacije komunistične partije Paizza, član socialističnega vodstva dr. Bukovec, član socialdemokratskega vodstva Gruntar in tajnik goriške federacije liberalne stranke grof Brandi. Vabilu na občni zbor se torej od strank ustavnega loka ni udeležilo le odposlanstvo Krščanske demokracije. V imenu tržaške SSK je občni zbor pozdravil Martin Brecelj.

Predsednik sveta Slovenske skupnosti dr. Andrej Bratuž je v svojem poročilu najprej poudaril, da je politična organizacija demokratičnih Slovencev na Goriškem ostala zvesta svojim temeljnim načelom, se pravi političnemu in idejnemu pluralizmu ter dialektiki. Naglasil je, da je v ospredju zanimanja slovenske politične organizacije še vedno narodna obramba, čeprav ne gre zanemariti družbene in sindikalne problematike. Dr. Bratuž je dejal, kako si je Slovenska skupnost v zadnjem času prizadevala, da je navezala stike s predstavniki ostalih narodnih manjšin v Italiji, s čimer je obogatila svoje politične izkušnje. Na koncu svojega govora je predsednik Bratuž

(Dalje na 5. strani)

RADIO TRST A

: : NEDELJA, 5. decembra, ob: 8.00 Poročila. 8.15 Dobro jutro. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša. 9.45 Vera in naš čas. 10.00 Praznična matineja. 10.30 Nedeljski sestanek. 11.00 Kratka poročila. 11.05 Mladinski oder: »Nenavadno pismo«. (Tončka Curk). 11.35 Nabožna glasba. 12.00 Poročila. 12.15 Glasba po željah. 13.00 Ljudje pred mikrofonom. 13.15 Slovenske ljudske pesmi. 13.35 Klasično, a ne prereno. 14.00 Kratka poročila. 14.05 Musicals. 14.35 Orkestri lahke glasbe. 15.00 Šport in glasba. 19.00 Poročila. 19.15 Novice.

: : PONEDELJEK, 6. decembra, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro. 8.00 Novice. 8.05 Glasba kramljanje. 8.30 Obletnica tedna. 9.40 Koncert. 10.00 Poročila. 10.15 Jazz utrinek. 10.30 Kulturni spomeniki. 11.00 Danes goduje. 11.30 Glasbena šahovnica. 12.00 Glasba po željah. 12.45 Poročila. 13.00 Sestanek. 14.00 Novice. 14.05 Z glasbo po svetu. 14.30 Mladina. 14.40. 15.30 Poročila. 16.00 Simfonični koncert. 16.25 Od melodije do melodije. 17.00 Kratka poročila. 17.20 Emil Adamič. 18.00 Kratka poročila. 18.05 Domači pesniki. 19.00 Poročila. 19.15 Novice.

: : TOREK, 7. decembra, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro. 8.00 Novice. 8.05 Glasba in kramljanje. 9.00 Kratka poročila. 9.05 Glasba in kramljanje. 9.30 Nekoč je bilo. 9.40 Koncert. 10.00 Poročila. 10.15 Jazz utrinek. 10.30 Liki iz naše preteklosti. 10.40 Prosta pot med notami. 11.30 Kratka poročila. 11.35 Iz slovenske folklorne. 12.00 Glasba po željah. 12.45 Poročila. 13.00 Sestanek ob trinajstih. 14.00 Novice. 14.05 Z glasbo po svetu. 14.30 Mladina. 14.40 Glasba. 15.30 Poročila. 16.00 Simfonični koncert. 16.45 Od melodije do melodije. 17.00 Kratka poročila. 18.05 Pravorečje. 18.15 Slovenski zbori. 18.30 Glasbena panorama. 19.00 Poročila. 19.15 Novice.

: : SREDA, 8. decembra, ob: 8.00 Poročila. 8.15 Dobro jutro. 9.00 Sv. maša. 9.45 Glasba in kramljanje. 10.30 Dogodki iz naše zgodovine. 10.40 Koncert sredi jutra. 11.00 Kratka poročila. 11.05 Mladinski oder »Botra«. (Fran Milčinski), dramatisirala Mariza Perat. 11.25 Glasbena šahovnica. 12.00 Poročila. 12.15 Glasbapo željah. 13.00 Sestanek. 14.00 Kratka poročila. 14.05 Z glasbo po svetu. 14.30 Mladina. 14.40 Glasba na našem valu. 15.30 Koncert organista Huberta Berganta in Ekumenskega zbora iz Trsta. 16.10 Čas in družba. 16.40 Od melodije do melodije. 17.30 Za najmlajše. 18.00 »Lubenica«. Enojevanjka (Gino Rocca). 19.00 Poročila. 19.15 Novice.

: : ČETRTEK, 9. decembra, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro. 8.00 Novice. 8.05 Glasba in kramljanje. 9.00 Kratka poročila. 9.05 Glasba in kramljanje. 9.30 Nekoč je bilo. 9.40 Koncert. 10.00 Poročila. 10.15 Jazz utrinek. 10.30 Pogovori o slovenščini. 10.40 Od popevke do popevke. 11.30 Kratka poročila. 11.35 Naš posnetek. 12.00 Glasba po željah. 12.45 Poročila. 13.00 Sestanek. 14.00 Novice. 14.05 Z glasbo po svetu. 14.30 Mladina. 14.40 Glasba na našem valu. 15.30 Poročila. 16.00 Koncert okteta »Gallus«. 16.20 Od melodije do melodije. 17.00 Kratka poročila. 17.30 Za najmlajše. 18.00 Kratka poročila. 18.05 Slovenski znanstveniki. 18.15 Revija »Cecilijska 76«.

: : PETEK, 10. decembra, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro. 8.00 Novice. 8.05 Glasba in kramljanje. 9.00 Kratka poročila. 9.05 Glasba in kramljanje. 9.30 Slovenske žene. 9.40 Koncert. 10.00 Poročila. 10.15 Jazz utrinek. 10.30 Včerajšnji poklici (Lelja Rehar). 11.00 Glasbena šahovnica. 11.30 Kratka poročila. 11.35 Glasbena šahovnica. 12.00 Glasba po željah. 12.45 Poročila. 13.00 Sestanek. 14.00 Novice. 14.05 Z glasbo po svetu. 14.30 Mladina. 14.40 Glasba na našem valu. 15.30 Poročila. 16.00 Simfonična dela. 16.15 Od melodije do melodije. 17.00 Kratka poročila. 17.30 Za najmlajše. 18.00 Kratka poročila. 18.20 Glasbena panorama. 19.00 Poročila. 19.15 Novice.

: : SOBOTA, 11. decembra, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro. 8.00 Novice. 8.05 Glasba in kramljanje. 9.00 Kratka poročila. 9.05 Glasba in kramljanje. 9.30 Pojdimo se glasbo. 9.40 Koncert. 10.00 Poročila. 10.15 Jazz utrinek. 10.30 Družina v sodobni družbi (Lojze »upanič«). 10.50 Lahka glasba. 11.30 Kratka poročila. 11.35 Pratika. 12.00 Glasba po željah. 12.45 Poročila. 13.00 Sestanek. 14.00 Novice. 14.05 Z glasbo po svetu. 14.30 Mladina. 14.40 Glasba na našem valu. 15.30 Poročila. 15.45 Poslušajmo spet. 17.00 Kratka poročila. 17.05 Umetnost. 17.20 Izbirajte.

Vloga severnojadranskih pristanov

V Münchnu so se sestali predstavniki vladnih organov za gospodarstvo in prevoze alpskih področij Italije, Avstrije, Jugoslavije in Nemčije. Pobudo za posvetovanje je dal bavarski minister za gospodarstvo in prevoze Jaumann. Med konferenco so razpravljali o vrsti vprašanj, ki zadevajo cestne in železniške povezave ter komunikacijske infrastrukture med Srednjo Evropo in pristanišči gornjega Jadrana predvsem v zvezi z novimi perspektivami, ki jih nudijo tržišča na Srednjem Vzhodu po ponovnem odprtju Sueškega prekopa.

Konference so se za Italijo udeležili predstavniki Lombardije, Ligurije, Veneta Furlanije - Julijske krajine ter avtonomnih pokrajin Trento in Bocen; v avstrijski delegaciji so bili zastopniki vseh deželnih vlad; med jugoslovanskimi republikami sta bili zastopani Slovenija in Hrvaška, poleg vseh teh pa seveda še Bavarska in Baden - Württemberg. Deželo Furlanijo - Julijsko krajino je zastopal podpredsednik deželnega odbora in odbornik za industrijo in trgovino Stopper, ki je podal uraden referat v imenu obmejnih dežel oziroma republik na italijanski in jugoslovanski strani. V svojem poročilu je Stopper označil vlogo, ki sta ga zavzeli Sredozemlje in Jadransko morje po ponovnem odprtju Sueškega prekopa in zaradi rastoče pomembnosti petrolejskih držav. Nadalje je Stopper analiziral položaj pomorskih prevozov med državami Srednje Evrope in Sredozemlja.

V nadaljevanju je podpredsednik dežele F-Jk govoril o vlogi severnojadranskih pristanišč, torej Benetk, Trsta, Kopra in Reke v njihovi sedanjí zmogljivosti in glede na zadevne razvojne programe. Stopper je podčrtal, da je treba upoštevati težnje, po kateri Sueški prekop ni več »naftna pot«, temveč blagovna pot, ki je v neposredni zvezi z eksplozivnim tehnološkim napredkom Sredozemlja v zadnjih desetih letih in z rastočim napredovanjem specializiranih prevozov. Stopper je tudi dejal, da severnojadranski pristani, ki se izmed vseh sredozemskih najgloblje zajedajo v celino, lahko ponovno osvojijo in še potencirajo svojo tradicionalno vlogo v službi svojega državnega in zlasti še mednarodnega zaledja. To se bo toliko bolj posrečilo, je še dejal Stopper, kolikor bolj bodo ti pristani znali koncentrirati in vzporediti svoje na-

pore s skupno politiko, ki naj ščiti njihove interese ne samo v primerjavi s severnimi, temveč tudi z drugimi pristani zahodnega Sredozemlja.

Stopper je še podal temeljito sliko o potencialni moči in razvojnih načrtih pristanov v Benetkah, Trstu, Kopru in na Reki ter o cestnih in železniških infrastrukturah, ki so z njihovim razvojem povezane; zadnji del poročila pa je bil posvečen možnosti sodelovanja med severno - jadranskimi pristani na področju politike investicij, koordiniranja pomorskih prog in specializacij funkcij tudi v luči italijansko - jugoslovanskega sporazuma v Osimu. Kaže — je še dejal Stopper — da obstajajo tako teoretske predpostavke, kot tudi konkretni interesi, da bi lahko sprožili plodno sodelovanje med severno-jadranskimi pristani v službi srednjeevropskih prometnih tokov: to bo — če hočemo biti stvarni — vedno pomembnejša predpostavka za obstanek teh pristanišč in za njihov razvoj v dimenziji, ki po pomembnosti raste in sicer ne samo v evropskem, temveč tudi svetovnem smislu. Obveljalo je skupno prepričanje, da samo, če se bomo gibal in delovali v tem smislu, bo lahko Severni Jadran postal glavna stična točka med Sredozemljem in deželami preko Sueškega prekopa ter kopnimi cestami, ki segajo v Srednjo Evropo.

V severnojadranskih pristani bodo morali prometni tokovi, ki se že premikajo po teh vpadnicah in ki bodo po vsej verjetnosti že v kratki bodočnosti še naraščali, najti na tem področju — je zaključil Stopper — popolno mrežo storitev, specializiranih obratov, hitrih in učinkovitih pristaniških služb: in prav v smeri takega zgodovinskega cilja se zdaj premikamo.

—0—

PREDSEDNIK COMELLI OBISKAL POTRESNE KRAJE V SLOVENIJI

Na povabilo predsednika slovenskega IS Marince je predsednik deželnega odbora Comelli obiskal področja ob gornjem toku Soče, ki jih je najteže prizadel letošnji potres. Comellija je spremljal gen. sekretar za obnovo Furlanije Chiavola. V slovenski delegaciji so poleg predsednika Marince bili še sekretar za odnose s tujino Osolnik ter predsednika občinskih zborov Tolmina Ladvare in Nove Gorice Sušmelj.

Delegaciji sta si izmenjali podatke glede dosedanjega izkustva v pomoči potresnemu področju in obnove in kasneje sta si ogledali porušene kraje v Breginju in Podbeli, kjer postavljajo montažne hiše. Comelli je predsedniku Marincu in predsednikom prizadetih občin izrazil živo solidarnost prebivalstva Furlanije - Julijske krajine. Ta solidarnost — je podčrtal Comelli — je toliko bolj občutena, saj jo posredujemo od ljudi, ki jih je potres tudi težko prizadel.

—0—

Združene države so dovolile prodajo modernega orožja in nadomestnih delov Jugoslaviji, pod pogojem, da ga ne bo prodajala dalje Sovjetski zvezi.

Razprava o ratifikaciji

(nadaljevanje s 1. strani)

di italijanska demokratična javnost v naši deželi. Če tega problema ne bodo sprožili, bodo seveda morali nase prevzeti veliko odgovornost, saj bodo nekako tiho pristali na trditev najhujših nacionalistov in narodnih nestrpnost, češ da na Goriškem in zlasti v videmski pokrajini ni Slovencev.

Prepričani smo, da poslanci in senatorji, ki naše probleme dobro poznajo, ne bodo hoteli prevzeti nase takšne odgovornosti in da bodo naredili vse, kar je v njihovi moči, da se bo zakonski osnutek tako popravil in dopolnil, kot ustreza črki in duhu osimske pogodbe, zlasti njenemu prvemu odstavku in členu 8.

PISMA UREDNIŠTVU

Spoštovano uredništvo!

Tudi v Vašem tedniku sem opazila dosti odmevov na reformo oddaj Radia Trst A. Vendar nisem v nobenem zapisu opazila reakcije na tisto spremembo, ki me, poleg prezgodnjega zaključka oddaj, najbolj moti. Gre namreč za urnik poročil. Od reforme naprej namreč skoraj ne slišim več slovenskih poročil, razen ob sobotah in nedeljah. Moj delavni urnik je od 9. do 13. in od 15.30 do 19. Poročil ob 7h ne slišim, ker vstanem pozneje; ob osmih pa imam na razpolago samo nekaj skopih deželnih novic. Ob 12.45 me seveda še ni doma, ob 14h pa so spet na vrsti kratke deželne vesti. Ko se zvečer vrnem domov, slovenska postaja že molči. Prej pa sem lahko poslušala vsak dan poročila ob 8.15, ob 14.15, ob 20.15 in ob 22.45. Mislim, da to ni samo moj problem, ampak problem vseh delavcev, uradnikov, trgovcev in delno tudi študentov in šolnikov. Kaj torej pomaga, če je v celim dnevu več poročil kot prej, če je za tri četrt poslušalcev objektivno nemogoče poslušati jih?

Druga stvar, na katero bi rada opozorila, je pomanjkljivo obveščanje o sporedih Radia Trst A. Prosila bi, če bi se dalo urediti, da bi oba tednika objavljala celoten in natančen pregled radijskih sporedov. Zdaj je namreč v Katoliškem glasu objavljen zelo shematično, v Vašem listu pa nepopolno (v najboljšem primeru do 17.30).

Tretja točka, na katero ste v vašem listu že enkrat opozorili, je nerazumljiva odsotnost oddaje Umetnost, književnost in prireditve. In vendar jo napovedovalci vsak dan znova najavijo za 17.05, kot bi hoteli imeti poslušalce za norca. Nobenega dvoma ni, da bi morala biti neka stalna kulturna rubrika, pa čeprav bi samo zbrala in ponovila vesti, intervjuje in ocene, ki so porazdeljene med poročila.

Nasprotno pa sem čisto slučajno odkrila direktne prenose s kake prireditve v nedeljo popoldan, katerih niso napovedovalci pri branju sporeda nikoli najavili. Ker gre za zelo zanimive prenose, je škoda, da vodstvo radia ne opozarja nanje v napovedih in tudi v tisku. Marsikateri poslušalec, ki ga šport ne zanima, bi z veseljem prisluhnil tem prenosom, ki razbijejo dolgočasnost nedeljskih popoldanskih oddaj.

S spoštovanjem

Marija Pertot

»BAIOVARI« SO BILI RES NEMCI

Pod tem naslovom se v Novem listu od 18. t.m. neimenovani gospod obregne ob moj članek »So bili Baiovari res Nemci«, katerega je objavil »Katoliški Glas« dne 11. tega mesca.

Temu gospodu samo par besed.

... Cenjeni gospod, iz Vaših svarilnih besed sklepam, da ste kak profesor in sicer boljše vrste. Čestitam, čestitam!

Meni ste hoteli dati eno po nosu in »Katoliškem Glasu« pa eno pod nos. Seveda le dobrohotno, skoraj šaljivo. Imeli pa ste smolo. Močno ste jo polomili, po domače rečeno. Vaši kolegi so Vam gotovo že priskočili na pomoč. Meni, zato, ne preostane drugega kot dati Vam skromen nasvet, da poiščete slovensko učno knjigo za zgodovino iz leta 1938. S to knjigo boste zadovoljni ker v njej je na več straneh napisano

črno na belem, da so Franki, Nemci, v bistvu pa samo Bavarci in nemški salzburški škofje, bili v Panoniji, tam jasnili in oblačili kolikor je bilo njim po volji. To pisanje velja prav za Vas ker ste gotovi staronemštva Bavarcev v vseh časih.

Kar se pa tiče vzrokov takozvane »more« katere ne bi smel imeti »normalen človek«, pa, žalibog, Vam ne morem pomagati. Morate sami brskati po knjižnicah. Tozadevnega materiala je dovolj iz let pred prvo svetovno vojno in tudi še potem. Tudi v nekdanji tržaški »Edinosti« boste našli marsikaj. Raznih naslovov se jaz ne morem več spominjati ker, kakor ste Vi sami ugotovili, sem slabega spomina. Spomnim pa se še kar dobro pogostih apelov po radiu, v zadnji vojni, ki so bodrili naš narod h zavesti in odpornosti in še povdarjali kako so bili Slovenci vedno le »narod trpin«. Koristno bo za Vas, da vprašate koga kaj se je mislilo reči z besedo »narod trpin«.

V skrbah ste kaj bo rekel Nemec. Nič ne skrbite. Nemec je pameten in bo razumel, da se mu ne izplača ziniti niti besedice, še posebno ne na račun Slovencev, ki mu nikdar niso delali preglavic z iredentističnimi zahtevami.

On, Nemec, bo kvečjemu malo jezen na svojega rojaka, ki je bil tako nepreviden, da je napisal stvari, ki škodijo prav Bavarcem, ki veljajo za steber starega »germanstva«. Nesreča je bila, da je njegove vrstice čital en »nepridiprav«, ki se je drznil vse to razbobnati. Seveda, v nedolžnem smislu ker gotovo ni Slovenca, vsaj jaz nisem tistih, ki bi gojili iredentistične misli o ozemljih med rekama Isar in Aniza.

Vaš Nemec, katerega se Vi bojite, sam zase že vse dobro pozna in ve, da v deželi (Bavarska), po kateri so kolovratili razni Huni, Avari in druga taka azijska sodrga, vsaj do let okoli 1000 ni moglo biti vse »nemško«.

Radi tega se ta Vaš Nemec ne bo mogel hudovati na Slovence in jih smatrati za neresne ljudi. Ako pa je kakemu Slovincu prišlo v glavo, da so stari Bavarci vsaj 80 odstotno znali biti Slovenci, pa on, Nemec, temu ne more oporekati ker nima dokazov.

Zatorej, cenjeni gospod profesor, le kar umirate se. Imeli ste le majhno smolo, pa to nič ne de. Vsakemu se to lahko zgodi. Ako kdo Vam kaj reče, mu kar lahko odgovorite, da naj pometa pred svojim pragom.

Z odličnim spoštovanjem, gospod profesor.

Rajko Jereb

Proti tako močnim argumentom in v tako prepričljivem jeziku mi seveda ne preostane drugega, kakor da dvignem roke in se vdam.

Nebavarec

PROSTOR MLADIH

Skavtom častno občanstvo

Kot je znano, je slovenska zamejska skavtska organizacija po svojih močeh pomagala slovenskemu prebivalstvu na potresnem področju. Že nekaj dni po prvem usodnem sunku so skavti iz Trsta in Gorice postavili šotore med podrte hiše v Subidu in prinesli hrane in obleke.

Poleti so skavti, skavtinje in drugi prostovoljci cel mesec delali v občini Tipana.

V zadnjih tednih so z denarjem, ki so ga nabrali ali sami ali pa so ga nabrala druga društva, verske skupnosti, slovenska

stranka, kupili dve rulotki in ju izročili potrebnim družinam v Subidu. Ko tam ne bosta več potrebni, bo izkupiček uporabljen na drugačen način vedno v korist beneških Slovencev na potresnem področju.

Vse to je le kapljica vode v morju potreb in težav, ki so jih deležni prizadeti ljudje. Vendar so tudi za to hvaležni. Tako je ahtenska občinska uprava, ki predstavlja tudi prebivalstvo Subida, podelila častno občanstvo osebam in ustanovam, ki so ljudem v občini priskočile na pomoč. Med častne občane je bila pred kratkim vpisana tudi Slovenska zamejska skavtska organizacija.

—o—

IZ DELOVANJA SKK

Slovenski kulturni klub prireja v soboto, 4. decembra 1976 ples. Poskrbeli bomo tudi za zakusko. Začetek ob 19.30. Vabljeni vsi!

V nedeljo, 5.t.m. bo tudi nas obiskal sv. Miklavž. Pisarna sv. Miklavža bo odprta v nedeljo od 19. ure naprej in sprejemala vsa vaša »nagajiva« darila. Začetek ob 19.30. Ponovno vabljeni vsi!

—o—

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV TRST

vljudno vabi na

SREČANJE S PAVLETOM MERKUJEM

ob krstni izvedbi njegove opere »Kačji pastir«.

Srečanje s skladateljem bo v dvorani Slovenske prosvete v Donizettijevi ulici 3 v ponedeljek, 6. decembra, ob 20.15,

LEP USPEH ODBOJKARIC

»F. PREŠERNA« IZ TRSTA

V torek, 30. novembra, je bilo v športni palači v Pordenonu 1. deželno studentovsko prvenstvo v ženski odbojki. Tržaško pokrajino je zastopala ekipa Znanstvenega in klasičnega liceja »France Prešeren«, ki je letos spomladi osvojila studentovski pokrajinski naslov. Vse ostale tri pokrajine pa so na to prvo prvenstvo poslale prave pokrajinske reprezentance, se pravi ekipe, ki so jih sestavljale dijakinje raznih srednjih šol.

Slovenske odbojkarice so dopoldne najprej gladko odpravile z 2:0 reprezentanco iz Vidma, s čimer so se že uvrstile v finale. Popoldne pa so klonile pred reprezentanco iz Pordenona z 2:1. S tem pa so se uvrstile na drugo mesto, kar je prav gotovo lep uspeh, zlasti če upoštevamo, da so imele za nasprotnice pokrajinsko reprezentanco in ne ekipo z enega samega šolskega zavoda. Naša ekipa je nastopila v naslednji postavi: Pavletič, Kofol, Čuk, Jazbec, Kapun, Lozar, Legiša, Mesesnel in Fičur.

Osimski sporazum, italijanske stranke in Slovenci

Slovenska skupnost iz Trsta nam je poslala naslednje poročilo:

»Italijanski parlament je na tem, da ratificira osimski sporazum, ki dokončno uzakonjuje mejo med Italijo in Jugoslavijo ter postavlja okvirne temelje za poglobljeno gospodarsko sodelovanje med njima. Za odobritev sporazuma so se izrekle vse italijanske politične stranke, razen novofašistov in radikalcev. Tudi Slovenska skupnost — politična zastopnica slovenskih volivcev — je vedno zagovarjala dokončnost meje, zato se je v tem pogledu nedvoumno izrekla tudi za njeno ratifikacijo. Zaskrbljenost in pomisleke pa je izrekla le glede lokacije proste industrijske cone na Krasu ter glede načinov njene realizacije, v kolikor bi lahko prizadela že tako omejen naseljitveni prostor slovenske manjšine.

Takšno njeno odgovorno stališče je izraženo med drugim v posebni resoluciji, sprejeti na občnem zboru SSK v Trstu 24. oktobra letos, ter v stališču SSK na Goriškem, ki ga je prav tako sprejela na svojem občnem zboru, dne 25. novembra t.l. V omenjenem dokumentu je tudi rečeno, da SSK izraža svoje ogorčenje nad dejstvom, da ne osnutek ratifikacijskega zakona ne spremeni omenjata raztegnitve manjšinske zaščite na vse Slovence v sklopu republike Italije. V tem vladnem zakonskem osnutku so predvidene izvršilne norme k vsem obveznostim v osimskem sporazumu, razen na zaščito slovenske manjšine. Zato leži sedaj na vseh italijanskih strankah, ki so za ratifikacijo sporazuma, da vnesejo popravke k ratifikacijskemu zakonu, ki bi obvezovali vlado, da istočasno izvaja vse obveznosti, ki izhajajo

iz sporazuma. Če tega ne bodo storile, ne bodo samo zamudile zgodovinske priložnosti, da za Slovence nekaj konkretnega dosežejo, ampak si usodno zapravile verdostojnost v načelnem zavzemanju za pravice manjšin.

Na žalost Slovenska skupnost nima svo-

jih izvoljenih zastopnikov v parlamentu, vendar je napravila vse potrebne korake, da tudi v parlamentu pridejo do izraza zahteve slovenske manjšine. Po drugi strani si bo na pristojnih mestih zavzela, da se konkretne oblike realizacije industrijske cone ter njene lokacije preudarno proučijo, tako da ne bi prizadele življenjskih temeljev slovenske manjšine, če je njihova zavzetost za ohranitev in razvoj slovenske narodnostne skupnosti v zamejstvu iskrena in odločna.

Stavka tržaških občinskih uslužbencev

V ponedeljek in v torek so stavkali nameščenci tržaške občinske uprave. Stavko so oklicali zaradi zavlačevanja pristojnega odbornišтва pri izvajanju določil nove delovne pogodbe. Nameščenci so že mesece prejeli le delne predujme na račun že določenih poviškov. Pristojno odbornišтво krivi za zamudo pokrajinski nadzorni odbor, ki je šele pred kratkim dal povoljno mnenje za poviške. Dejansko je o tem razpravljala občinski svet šele na včerajšnji seji. Medtem so sindikati zahtevali še dopolnilne izboljšave, ki bi po mnenju odbora znatno okrnile že hudo finančno stanje občine in onemogočile uresničitev že skrajno skrčenih načrtov za javna dela in socialne usluge. Odbor predlaga dodatna pogajanja s sindikati, da bi zahteve uskladili s hudim finančnim stanjem. Vsekakor je jasno, da ne morejo bremena ležati le na ramenih uslužbencev.

Sploh pa je karakteristika nekaterih odborništev tržaške občine stalno zavlačevanje rešitve nujnih problemov in pomanjkanje čuta demokratičnega sodelovanja. Pri-

mernejši nastop bi gotovo ne dovedel do škodljivih kriznih obdobij. Togost nekaterih odbornikov škoduje ugledu tistih odbornikov in samega župana, katerim ni mogoče očitati zaprtosti.

Tarča kritik nameščencev je bil jasno odbornik za osebe Vascotto. Zanimivo pa je, da so kritizirali tudi upravno politiko odbornice za šolstvo Bennijeve, češ da z odprtjem novih občinskih šolskih vrtcev bremeni proračun, medtem ko bi lahko skrb za to lahko prepustila državi, kot se je pripetilo z odprtjem treh novih sekcij pri Sv. Ivanu na pobudo pokrajinske uprave. Sami ne vemo, če je to sicer izvedljivo, vsekakor pa so ji na lepaku, izobešenim pred občinsko palačo, očitali, da nima po-

(Dalje na 8. strani)

—o—

ODKRITJE SPOMINSKE PLOŠČE IGU GRUDNU V NABREŽINSKEM BREGU

V nedeljo, 28. t.m., je bila v nabrežinskem Bregu kratka, a pomembna proslava. Domače prosvetno društvo je počastilo slovenskega pesnika in nabrežinskega rojaka Iga Grudna z odkritjem spominske plošče, ki bo vaščane in mimoidoče spominjala, da sta Breg in Kras last našega rodu. Na plošči so vklesani tile Grudnovi verzi iz pesmi »Sinku«:

»Naj kdorkoli kdaj te vpraša,
kdo živi na zemlji tej,
vedi, zemlja ta je naša,
tvoji dedi spijo v njej;
zanjo bori se naprej!«

Svečanost je v imenu društva otvoril predsednik Savo Ušaj, ki je pozdravil vse prisotne. Sledil je nastop moškega zbora »Igo Gruden«, ki je pod vodstvom prof. Sergija Radoviča zapel borbeno pesem »Kosec koso brusi« in tako dal proslavi svojstven, samozavesten pečat. Pred prisotnimi sta nato nastopili Patricija Terčič in Tatjana Rojc, ki sta z doživeto recitacijo Grudnove pesmi »Nabrežina« in z izvršnim podajanjem pesnikovega življenjepisa želi vsesplošno odobravanje. Tu naj omenimo, da sta se mladi recitatorki sami pripravili in da sta zaradi tega vredni še posebne pohvale.

Po slovesnem odkritju spominske plošče je ponovno nastopil zbor »Igo Gruden« in ubrano zapel pesem »Nabrežina« v priredbi Ignacija Ote. Ob koncu je spregovoril predsednik Ušaj, ki se je vsem toplo zahvalil za udeležbo in izrazil željo, da bi se še kdaj srečali na podobnih svečanostih.

Preosnova občinskega odbora v Dolini

Na zadnji seji občinskega sveta v Dolini dne 26. novembra je bila na dnevnem redu preosnova občinskega odbora, ker je dosedanji starejši odbornik Marino Bandi iz osebnih razlogov odstopil. Zamenjal ga je drugi socialistični svetovalec Marino Pečenik. Čeprav uradna razlaga trdi, da je razlog odstopa povsem osebne narave, pa se iz neuradnih virov da sklepati, da si nekateri obetajo od te zamenjave neke določene politične koristi v smislu večje konformiranosti socialistične skupine v sklopu sedanje upravne večine.

V nadaljevanju dnevnega reda je nato občinski svet odobril začasni pravilnik za uporabo dograjenega občinskega kulturnega doma v Boljuncu, ki ga bodo slovesno odprli 19. decembra, ter še nekatere druge odborove sklepe redne uprave. Župan je na seji poročal o pritiskih deželni oblasti in petrolejske čistilnice Aquila - Total glede dovoljenja za speljavo bencinovoda iz Žavelj čez Breg in Kras v Visco pri Palmarnovi.

Občinski svet je tudi smatral za svojo dolžnost, da se glede na aktualnost problema izreče za ratifikacijo osimskega sporazuma med Italijo in Jugoslavijo. Pri glaso-

valni izjavi načelnika komunistične skupine Švare pa se je ozračje nekoliko razgrela, ker je brez upravičenega razloga začel polemizirati s predstavnikom Zveze slovenskih delovnih ljudi zaradi objave njenega gledanja na posledice industrijske cone na slovensko prebivalstvo na Krasu v tržaškem Piccolu. Razprava se je povrnila k predmetu, ko je svetovalec dr. Tul spomnil druge svetovalce, da je osimski sporazum preresna zadeva, da bi ob njem poživljali umetno polemiko. Svetovalec Gombač pa je od svoje strani objektivno pripomnil, da tudi KPI pošilja tiskovna in druga poročila v objavo Piccolu, kateri jih potem prav tako včasih izkorišča. Ko se je tako ozračje umirilo, je župan dal na glasovanje osvojitve resolucije, ki sta jo pred tem sprejela tržaški občinski in pokrajinski svet z dopolnilom o zaščiti celovitosti slovenske manjšine v zvezi z realizacijo industrijske cone ob meji. (Bralcem naj pojasnimo, da je ta odstavek v korist slovenske manjšine predlagala Slovenska skupnost v Trstu kot pogoj, da se pridruži skupni resoluciji za ratifikacijo osimskih sporazumov v tržaškem občinskem svetu). Resolucijo je občinski svet soglasno osvojil.

Vzroki letalskega trčenja nad Zagrebom

»The Sunday Times« z dne 28. novembra je objavil čez vso prvo stran spodaj posebno poročilo, ki se je nadaljevalo na drugi strani. Naslov poročila je bil »Tri napake, ki so ubile 176 ljudi v zračnem trčenju«. Dopisnik William Shawcross navaja v njem rezultate preiskave o vzroku letalske nesreče, ki se je zgodila septembra v zraku blizu Zagreba, ko sta trčili britansko potniško letalo »Trident« družbe British Airways in slovensko letalo »DC 9« družbe Inex-Adria, in ki je zahtevala, kot omenjeno, 176 smrtnih žrtev. Poročilo pravi, da rezultati uradne preiskave, ki jo je izvedla jugoslovanska zvezna komisija za civilno letalstvo ob pomoči britanskih preiskovalcev letalskih nesreč in družbe British Airways (udeležba preiskovalcev s strani družbe Inex Adria ni omenjena ali jih morda ni bilo zraven) in ki uradno še niso bili objavljeni, dramatično dokazujejo, da so zakrville nesrečo hude napake osebja v kontrolnem stolpu v Zagrebu in predvsem pomanjkanje discipline in brezskrbnost. Eden izmed uslužbencev, pomočnik kontrolorja, Nenad Tepeš, je prišel prepozno v službo (potem ko se je prej še pomudil v stranišču) in takoj nato je odšel ven na zaseben telefonski pogovor. Tako je ostal kontrolor Gradimir Tasić sam in je bil prezaposlen. Ni se utegnil po radiu sporazumevati z drugimi uslužbenci, ki so morali zato hoditi k njemu po navodila in mu nositi informacije o bližajočih se letalih. Tasić se je tudi samo v srbohrvaščini pogovarjal s posadko letala »Inex Adria« namesto v angleščini, kot je predpisano za letala v letu po mednarodnih predpisih, tako da posadka angleškega letala ni razumela pogovora, sicer bi bila morda postala pozorna na pogovor o višini, v kateri naj bi se bilo povzpelo letalo »DC 9« in ki je bila skoraj ista kot višina angleškega letala. Kaže tudi, da Tasić sploh ne zna dobro angleščine, ker niti tretjič ni razumel kratkega sporočila o nesreči, ki mu jo je javil pilot nekega nemškega potniškega letala, ki ji je bil priča. Delo v kontrolnem stolpu je bilo slabo organizirano, počasno in neučinkovito, nekateri uslužbenci pa sploh niso imeli prave strokovne izobrazbe, npr. za opazovanje po radarju.

Poročilo vsebuje tudi dramatični opis zadnjih trenutkov v letalu »DC 9« (posneto po črni skrinjici), ki sta ga vodila pilot Jožef Krumpak in njegov sopilot. V dvanajstih sekundah po trčenju z angleškim letalom so bile izrečene v letalu naslednje besede (v srbohrvaščini):

»Joj, joj, joj, joj, joj, joj!« (Krik groze, pristavlja angleško poročilo). Potem nerazumljiva beseda, ki bi mogla pomeniti »letalo«, »ogjenj« ali »pomoč«.

»Gotovi smo, joj, joj!« (»Konec je z nami, joj, joj!«)

»Adijo, adijo.«

»Adijo!«

»Vatra.« (Ogenj)

Od dvanajste do petindvajsete sekunde po trčenju pa je slišali le še lomljenje letala. In nato molk.

Občni zbor SSK v Gorici

(nadaljevanje s 1. strani)

naglasil, da mora Slovenska skupnost okrepiti svoje stike z matično domovino, ker je to med drugim potrebno za učinkovitejši boj za narodni obstoj in vsestranski razvoj.

Tajnik dr. Damijan Pavlin je obširno govoril o delovanju Slovenske skupnosti od lanske pomladi, ko je bila na zahtevo volivcev reorganizirana takratna Slovenska demokratska zveza. Dr. Pavlin je v tej zvezi dejal, da je razvoj dogodkov dokazal, da je bila takratna izbira popolnoma pravilna. Govornik je omenil upravne volitve leta 1975, ki so bile po njegovem mnenju za Slovensko skupnost zadovoljive, čeprav je stranka izgubila svojega predstavnika v goriškem pokrajinskem svetu. To pa ni izguba le za stranko samo — je nadaljeval Pavlin — temveč za celotno slovensko manjšino na Goriškem, kajti v sedanjem pokrajinskem svetu in zlasti v sedanjem odboru slovenska problematika ni tako v ospredju, kot je bila prej. Tajnik Pavlin je ome-

nil nastop na letošnjih političnih volitvah, kar je bila za Goriško novost. V tej zvezi je dejal, kako je bila izredne važnosti prisotnost slovenske liste tudi v videmski pokrajini. Na koncu je tajnik Pavlin naglasil, kako po njegovem ne obstajajo pogoji, da bi Slovenska skupnost sklenila ponovno sodelovati s Krščansko demokracijo v goriškem občinskem svetu. Deželni svetovalec dr. Drago Štoka je nato orisal trenutni politični položaj v deželi.

Po razpravi o poročilih je občni zbor izvolil novi svet Slovenske skupnosti, ki ga sestavlja 24 članov. V svetu so poleg tega voditelji svetovalskih skupin, goriški občinski svetovalci, deželni svetovalec in po en predstavnik vsake strankine sekcije. Novi svet se bo sestal v kratkem in izvolil novo strankino tajništvo.

—o—

PORAST PROMETA TUDI NA MEJNIH PREHODIH NA GORIŠKEM

Kot na Tržaškem tako se je tudi na Goriškem močno povečal osebni promet na mejnih prehodih. Po podatkih, ki jih je objavil urad mejne policije v Gorici, je v oktobru šlo preko meje na Goriškem več kot 977 tisoč ljudi. Mejo je s potnimi listi prestopilo 343 tisoč oseb (182 tisoč italijanskih državljanov in skoro 161 tisoč tujcev). S prepustnicami pa je šlo preko meje v obeh smereh 643 tisoč oseb (397 tisoč z italijanske strani in 237 tisoč z jugoslovanske).

Osebni promet v oktobru je bil na Goriškem najvišji v prvih desetih mesecih leta 1976.

—o—

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

OTVORITVENA PREDSTAVA

Francišek Rudolf

»KOŽA MEGLE«

Krstna uprizoritev

Režija: JOŽE BABIČ

V petek, 10. decembra ob 20,30 - Abonma red A premierski

Kratke z Goriškega

Standreški rojak dr. Vladimir Nanut je napisal knjigo z naslovom »Strutture organizzative, sviluppo tecnologico e conflitti nelle imprese industriali«. Knjiga je bila predstavljena javnosti prejšnji teden na posebni prireditvi v goriški trgovinski zbornici.

Doberdobski župan Andrej Janc je pred kratkim obhajal 60-letnico rojstva. Jubilej so počastili tudi v Novi Gorici, kamor je slavljenca povabil tamkajšnji predsednik občinske skupščine Jože Šušmelj in mu na posebni slovesnosti podaril umetniško sliko. Slovesnosti sta se udeležila tudi sovojenjski župan Jožef Češcut in vicekonzul SFRJ v Trstu Lojze Kante.

V zadnjem času sta se v Gorici sestali dve italijansko - jugoslovanski komisiji, ki sta obravnavali problematiko prehodov, izgradnje jezua in električne centrale v Solkanu v povezavi z namakalnim sistemom v vzhodni Furlaniji, v Novi Gorici pa se je sestala mešana komisija, ki se ukvarja s kulturno, športno in mladinsko izmenjavo na obrnejnem področju.

Abonmajski koncerti v Gorici

V Gorici so tudi v letošnji kulturni sezoni že drugič zapored organizirali abonmajске koncerte. Gre za sodelovanje med Glasbeno matico, Slovensko prosvetno zvezo in Zvezo slovenske katoliške prosvete, ki se je že v lanskem letu pokazalo kot ustrezno in je omogočilo, da je koncerte obiskovalo lepo število abonmentov. Prvi koncert v letošnji sezoni je že bil prejšnji mesec v palači Attems, na njem pa je nastopil komorni orkester »Pro musica« iz Beograda. Naslednji koncert, na katerem bo gostoval Komorni zbor RTV iz Ljubljane, bo na vrsti v tem mesecu, v januarju 1977 bo nastopil oktet »Gallus« iz Ljubljane, v februarju tenorist Mitja Gregorač, violinist Tomaž Lorenz in kitarist Primož Soban, v marcu pa pianist Janez Lovše. Sezono bo zaključil Slovenski komorni orkester iz

Ljubljane pod vodstvom Antona Nanuta in s solistom Črtomiro Šiškovičem.

Ko pregledujemo program letošnje abonmajске sezone v Gorici, se nam zdi, da so morda le preveč zanemarjeni domači izvajalci, ki bi morali pri teh koncertih, tako solisti kot posamezne glasbene skupine, prevzeti večji delež. Pri tem seveda niso izvzeti glasbeniki italijanske narodnosti. Te pripombe navajamo kot dobronamerno kritiko, ki naj v bodoče prispeva k odpravi vrzeli v sestavi programa.

—o—

V nedeljo, 28. novembra, so na slovenskih srednjih šolah v Gorici volili šolske svete. Za klasični licej, učiteljske in nižjo srednjo šolo je bilo volišče v ulici Alviani, za trgovsko šolo pa v ulici Vittorio Veneto.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Martin Kačur na italijanskem odru

V teh tednih je zlasti v Trstu veliko govora o dramatizaciji Cankarjevega Martina Kačurja, ki je z naslovom »L'idealista« nedavno doživela krstno uprizoritev v tržaškem Rossettijevem gledališču. Govora je o tem po pravici, saj gre za kulturno dejanje, ki ga opredeljuje poleg uveljavitve na abstraktno vzeti umetniški ravni tudi drugačna pomembnost.

Dramatizacija Cankarjeve povesti je, kot znano, delo istrskega pisatelja Fulvia Tomizze in je po splošnem mnenju uspela stvaritev. Tomizza se je razmeroma zvesto držal slovenskega izvirnika, kar je verjetno tudi odraz dejstva, da ima že sam Cankarjev Martin Kačur znaten dramatičen ustroj. Bolj kot idejnemu sporočilu je pozornost dramatizacije posvečena osebnosti glavnega junaka, in sicer njenim »pozitivnim« kakor »senčnim« stranem. Prav s tem v zvezi je mogoče škoda, da se Tomizza ni dlje pomudil pri Kačurjevi družinski tragediji, katere prikaz se ne zdi popolnoma zadet.

Splošen okvir odrske postavitve »življenja idealista« je spominjanje glavnega junaka tik pred smrtjo. Nedvomno je to zanimiva postavitevna zamisel, ki pa vendar ni bila vedno (vsaj njena realizacija ne) dovoli močno dramsko sredstvo: zlasti v prvem dejanju, ki je nasplošno šibkejša od ostalih dveh, so si prizori sledili prehitro in ne dovolj povezano. Mogoče bi v tem smislu bila učinkovitejša nekoliko manj realistična scena, kot jo je pripravil scenograf Sergio D'Osma, ki pa je vsekakor pokazal spretost v prostorski razmestitvi.

Glavno vlogo je odlično odigral znani italijanski igralec Corrado Pani, čeprav bi mogoče lahko pokazal Kačurja nekoliko samozavestnejšega v prvem dejanju. Posrečeni sta bili vlogi blatnodolskega občinskega tajnika ter blatnodolskega župnika, precej dober je bil tudi učitelj-oportunist Ferjan, medtem ko so bili glavni ženski liki nekoliko manj prepričljivi. Njih ne-

slovensko malomeščansko vedenje je ponekod motilo.

O tej novosti v tržaškem gledališkem življenju je poročalo poleg lokalnega tudi drugo italijansko in jugoslovansko časopisje ter jo nasplošno ugodno ocenilo. Sodeč po kritikah, je Cankarjevo idejno-umetniško sporočilo gotovo v marsičem aktualno tudi v sedanjem italijanskem kulturnem življenju. Ali odmev, ki ga je imelo zlasti v Trstu, gre pripisati, kot smo že

—o—

MLADI ZA BENEČIJO

Mladinska revija v solidarnosti z beneškimi Slovenci

V sredo, 8. decembra 1976 ob 16. uri v Kulturnem domu v Trstu. Izkupiček predstave za prizadete po potresu v Beneški Sloveniji.

»Revija pevskih zborov« v Trstu

Na letošnji »Reviji pevskih zborov«, ki jo je 28. novembra priredila Zveza cerkvenih pevskih zborov iz Trsta v Kulturnem domu, je nastopilo precejšnje število zborov iz vseh treh pokrajin naše dežele.

V prvem delu sporeda so nastopili zbori iz Rojana (vodi Humbert Mamolo), iz Bazovice (Zorko Harej), kot gost »Rečan« z Ljes v Beneški Sloveniji (Anton Qualizza), zbor iz Mačkolj (Cvetko Marc), zbor iz Devina (Herman Antonič) in zbor z Opčin (Janko Ban). Opazili smo, da so bili v prvem delu zastopani izključno mešani zbori, z izjemo dekliskega iz Devina. Glede na pripravo večine zborov naj omenimo, da je ta bila povprečna, to pa seveda velja za celotno revijo, ne samo za njen prvi del. Tako kot goriška »Cecilijanka« tudi Revija pevskih zborov v Trstu nima tekmovalnega značaja; prav tu morda tiči vzrok za tako pomanjkljivo skrb za kakovostno petje.

V drugem delu, ki je bil nekoliko pestrejši, so nastopili tile zbori: moški zbor Fantje izpod Grmade (vodi Ivo Kralj), me-

šani zbor iz Boršta (Drago Petaros), mešani zbor od Sv. Ivana (Nada Žerjal), ki je bil nedvomno najboljši. Zapel je pesem »Quand' mon mari« renesančnega skladatelja Orlanda di Lassa, pesem Rudolfa Matza »U našem selu« in »Kresno jutro« Ubalda Vrabca. Sledil mu je mešani zbor »Majnik« iz Zgonika (Herman Antonič), nato moški zbor »Brda« iz Krmina-Plešivega (Zdravko Klanjšček), ki je nastopil kot gost z Goriškega. Znano je namreč, da si obe Zvezi vsako leto izmenjujeta po en zbor. Tržaški zbor nastopi na »Cecilijanki«, goriški pa na »Reviji pevskih zborov« v Trstu. Za zaključek je zapel še mešani zbor iz Škedenja, ki ga vodi Dušan Jakomin. Ta zbor razpolaga z nedvomno dobrimi glasovi, ki pa še niso dosegli popolne pevske zliitosti in kompaktnosti.

Precejšnje število nastopajočih zborov je zopet potrdilo, da je pevska dejavnost zamejskih Slovencev še vedno zelo živa, saj smo med pevci opazili tudi mlade, ki se kljub modernemu in večkrat v materialno usmerjenemu življenju, še vedno navdušujejo za zborovsko petje.

ČLOVEK PROTI LETU 2000

SVETLEJE OD TISOČ SONC

Leta 1936 so v Hamburgu odkrili preprost spomenik. Od mnogoterih drugih po mestih in mestecih sveta se je razlikoval le po svetilu. »Röntgenologom vseh narodnosti, ki so darovali svoja življenja v boju proti boleznim človeštva.« Sledilo je 110 imen in obsežna nepopisana površina. Vanjo so naslednja leta vnášali imena ljudi, ki so na zdravstvenem področju med prvimi izkoristili žarke »X«. Odkril jih je nemški fizik Wilhelm Konrad von Röntgen leta 1895 na würzburški univerzi in s tem, med drugim, odprl novo dobo v medicini. Kirurg je sedaj lahko pogledal v človekovo notranjost, ne da bi pri tem prizadejal njegovo fizično integriteto. Tako so, vsaj sprva, mislili. Zato so se tudi mnogi zdravstveni delavci izpostavljali ogromnim dozam žarčenja. Izšolanim očem seveda niso mogli uiti znaki, da skrivnostno žarčenje povzroča biološke učinke. Sam Henry Becquerel (po enem tistih čudnih naključij, ki zaradi regularnosti, s katero se pojavljajo niti ne presenečajo več, je bil leto po

Röntgenu ugotovil, da oddaja uran probojna žarčenja, na las poobna žarkom X) je opazil, dobesedno na lastni koži, opekline pod žepom, ki je v njem nosil epruveto z radijem. Toda v navalu navdušenja so ob pomladi nove znanosti zapirali oči pred tem, kar se jim je na prvi pogled zdelo nepomembna kožna iritacija. Alarmni zvonec se je oglasil šele, ko je bila neovržno dokazana zveza med izpadanjem las in žarčenjem. Za večino pionirjev radiologije je bilo tedaj že prepozno. Čakala so jih dolga leta trpljenja in neizbežna agonija končnega stadija raka...

Hamburški spomenik je nekaj več kot dolžni poklon služabnikom bližnjega. Verjetno se je takrat prvič zgodilo, da je na pozitivistični optimizem dvajsetega stoletja legla zla slutnja prihodnosti. Morda je kdo od prisotnih nagonsko zaslutil, da je to eden od kamenčkov v mozaiku dogodkov, ki so na svodu bodočnosti začeli izrisavati grozljiv vzorec.

In dogajati se je začelo marsikaj, sprva samo izbrancem znanega...

Leta 1939, v senci svetovnega spopada, so Einstein, Wigner in Szilard naslovili na Roosevelta pismo. V njem so ameriškega predsednika opozorili na pomembnost uranove fuzije.

Tri leta pozneje, nekega mrzlega in sivrega popoldne, je v opuščeni telovadnici pod zahodnimi stojišči Stagga Fielda, rugbyjskega stadiona čikaške univerze, ob 15.20 po krajevem času Enrico Fermi dal mlademu fiziku Georgeju Weilu usodno naročilo, in v prvem jedrskem reaktorju je prišlo do verižne reakcije. Igle na instrumentih so zaplesale, krivulja na avtomatičnem črtniku se je vzpela, v telovadnici je dih zastal. Pod stropom nad reaktorjem se je na višku napetosti »samomorilna skupinica« treh študentov pripravljala, da izlije tekoči kadmij, ki bi lahko preprečil prvo jedrsko eksplozijo v zgodovini človeštva. Toda šlo je vse po sreči in pravilih in človek je prekoratil prag atomskega veka neprisiljeno. Ostalo je homeriada našega časa: Eugene Wigner je Fermiju in uspehu nazdravil s steklenico Chiantija, ki naj bi jo bil po nepreverjeni legendi ves čas eksperimenta skrival za hrbtom. Prazna steklenica je bila potem deležna še lastne zgodbe in je čez leta prinesla zakoncema Fermi in ne-

(Dalje na 8. strani)

Sodobno kmetijstvo

Naši zadružniki na obisku v Sloveniji

II. Novi časi za kraško vinogradništvo

Po živinorejskem delu programa, ki se je odvijal v okolici Ljubljane in Postojne, so se zadružniki s Praprota podali v Sežano in od tam, v spremstvu inž. Renčelja in inž. Vodopivca in še drugih predstavnikov kmetijske zadruge Kras, najprej v Filipčje Brdo. Tu so si ogledali vzorno vinogradniško kmetijo, ki jo vodi mlad kmetovalec z ženo ob pomoči matere.

Vzorna kmetija v Filipčjem Brdu

Obrat ima 2 ha vinogradov (izključno refošk) in velja za visoko specializiran vinogradniški obrat. Kot tak ima vso potrebno strojno opremo. Zadnja leta je obrat v kooperantskem razmerju z zadruge Kras, kateri oddaja vse grozdje. Zadruga Kras je spoznala namreč, da na stari način, to je z več sortami terana, ni mogoče pridobiti pivocev in ugleda na tržišču. Po vzoru iz goriških Brd in Vipavske doline tudi zadruga Kras prevzema ves pridelek, t.j. grozdje, od kooperantov. Predelava grozdja je na ta način enotna in zato tudi končni pridelek. Vzorna kmetija v Filipčjem Brdu se je povsem prepričala v pravilnost takega postopka, saj tako ostane dosti časa za poljska opravila in, ker imajo v hlevu 8 glav živine — predvsem zaradi prepotrebnega gnoja — za delo v hlevu in na travnikih. Delo na kmetiji je sedaj točno določeno in organizirano, tako da ima mlad par tudi več časa kot nekoč za privatno življenje. Novi časi v kmetijstvu se čutijo tudi v povečani pozornosti zadruge za svoje kooperante, katerim nudi visokokvalitetno strokovno pomoč in kredite. Sedaj bo zadruga začela dajati tudi kredite za obnovo kmečkih stanovanjskih hiš.

Nove vzgojne oblike refoška med Komnom in Svetem

Po ogledu vzorne kmetije v Filipčjem Brdu so se zadružniki podali v Komen, kjer so si ogledali nove vzgojne oblike refoška. Inž. Miran Vodopivec je nazorno razložil napore zadruge, da bi razvili na Krasu vzgojne oblike, ki omogočajo uporabo sodobne mehanizacije in zboljšanje kvalitete pridelka. Tradicionalni kraški latnik je namreč precej drag, na drugi strani pa je grozdje pri tej obliki zasenčeno, zaradi česar zori kasneje, kar povzroča vrsto nevšečnosti — grozdje je v senci bolj podvrženo napadu boleznim, zaščita pred boleznimi in škodljivci je otežkočena, vlaga se zadrži več časa in s tem postane možnost okužb večja, pa tudi barva grozdja in pozneje vina ni dovolj intenzivna. Zaradi vseh teh pomanjkljivosti so začeli iskati nov vzgojni sistem, ki bo primeren za kraške razmere in posebej za sorto refošk. Na približno 1 hektar velikem nasadu so preizkusili več vzgojnih oblik, od katerih se je največ obnesel modificirani »Casenave«. Pri tej vzgoji režejo rozge na zgornjih reznikih na normalen šparon, spodnje pa na vzgojne reznike. Šprone upognejo in privežejo na trs kordona. Mladike vzgojnih reznikov ter šparonov imajo dovolj prostora in sonca, da se kar najbolj razvijajo in dozoriyo

za naslednje leto. Rast in prostor mladik pa urejajo pri mandanju. Žice so pri tej vzgoji razporejene tako, da je osnovna žica v višini kordona (140 cm), naslednji par 30 cm nad osnovo, zadnji par pa 35 cm nad srednjim parom. Najmočnejšo mladiko izbirajo v tretjem letu. V četrtem pa oblikujejo kordon. Žica je na koncu vrste privezana na 3-4 metre visoke vinogradniške kole (nad zemljo 2,8 z 12-15 cm sredinskega premera).

Žice so dvakrat pocinkane. Kot rečeno, je druga in tretja žica dvojna. Ta olajša zeleno vez. Razdalja med oporniki znaša 4 m. Oskrba vinograda poteka tako kot pri drugih kordonskih vzgojah.

Nadzor Kmetijskega inštituta iz Ljubljane

Poskusni nasad med Komnom in Svetem je pod nadzorstvom Kmetijskega inštituta Ljubljane. Rezultate torej znanstveno preverjajo. In to je pomembno vedeti, zlasti pa to, da so že dosedanje raziskave inštituta v celoti potrdile izkušnje in spoznanja strokovnjakov zadruge Kras. Želeti bi bilo, da bi si naši vinogradniki skupinsko ogledali te nasade in da bi se v čim večjem številu udeležili predavanj, ki jih bo v Repni na pobudo repentabske občine imel inž. Miran Vodopivec v kratkem. Kar se tiče refošk oziroma terana sploh, ni umestno, da bi se naši zamejski vinogradniki zgleđovali drugod. Tu, na kraškem področju čez mejo, so glede vzgojnih oblik pa tudi predelovanja vodilni in semkaj moramo priti, če bomo hoteli napredovati tudi mi.

Pravi teran ni samo tomajski ali dutoveljski

Omenili smo, da kooperanti zadruge Kras oddajajo grozje zadružni kleti v Sežani. Zadrugi se je posrečilo, da je premagala lokalizme (nekaj časa je zgledalo, kot da je samo tomajski in dutoveljski pravi teran) in tako omogočila preporod vino-

gradništva na širšem področju, kjer so ravno tako dobri pogoji kot v Tomaju in Dutovljah. Smešno bi bilo se pojavljati na tržišču z več vrstami terana, pri čemer bi vsako območje obsegalo nekaj desetnih hektarov. Usmeritev, ki so jo dali glede teranskega področja, je vsekakor zanimiva tudi za nas, saj je še dosti tistih, ki pravijo, da je pravi teran na tržaškem Krasu samo repenski. Kako si zamišljajo akcijo za zaščito porekla in to za področje 10, največ 20 hektarov, ne znajo povedati. Dobro bi bilo, da bi ta problem (ki je bil načet na posvetu, ki ga je letos priredil Kriški konzorcij pridelovalcev vin ob priliki jubilejne vinske razstave) začeli obravnavati na širši ravni. Vseh izkušenj iz sežanskega območja prav gotovo ne bo moč avtomatično prenesti na naše razmere. O tem smo si na jasnem, posebno glede predelave ne bo moč slediti njihovem primeru, ker je popolnoma drugačen (vsekakor pa glede vzgojne oblike in teranskega področja). Rekli smo, da kooperanti oddajajo grozde kleti v Sežani, kjer grozde predelajo in sicer s tako imenovano toplotno maceracijo. Za razliko od tradicionalne predelave rdečih sort grozdja, kjer barvila izlužujejo z alkoholom, ki nastaja pri vrenju pri normalni temperaturi v kleti, pa pri tem načinu drozgo segrevajo, pri tem pa pridejo barvila v sok zaradi delovanja toplote. Ves postopek je zelo hiter. Drozgo nato stiskajo, kot je to v navadi, sok gre pa nato naravnost v kadi ali pa v sode, kjer poteka tiho vrenje. Podrobnosti bodo vinogradniki lahko slišali ob napovedanih predavanjih inž. Vodopivca.

Zakuska v kleti zadruge Kras v Sežani in pokušnja terana je potekala v zelo pri srčnem vzdušju, in ob iskreni izmenjavi mnenj in vtisov. Vsi zamejski udeleženci študijskega izleta so si bili edini, da bo treba stike zlasti s sežanskim območjem, in torej z vinogradniškim sektorjem, še bolj okrepiti. Treba bo najti način, da čim več vinogradnikov z zamejskega teranskega področja obogati svoje znanje z novimi spoznanji, v svojo in splošno korist zamejskega kmetijstva.

V. V.

Šolski okraji - razprava odložena

Tretja deželna komisija bi bila morala v torek, 30. t. m., razpravljati o osnutku razmejitve šolskih okrajev, katerega mora dežela predložiti vladi. Pristojni odbornik Mizzau je sporočil, da je deželni odbor sklenil podaljšati posvetovanja zaradi ugovorov nekaterih krajevnih uprav. Mizzau pa ni hotel izrecno pojasniti, če gre za posvetovanja v zvezi s samostojnim slovenskim šolskim okrajem. Prav zaradi tega so se proti odložitvi izrekli socialisti, komunisti in svetovalci SSK Štoka. Štoka je izrazil upanje, da bo vseeno novi posvet vsaj prispeval k rešitvi problema samostojnega slovenskega šolskega okraja. Socialist Zanfagnini je izrazil zaskrbljenost, da bo odložitev razprave onemogočila izvedbo volitev prihodnjega marca. Komunist Bosari je zahteval, naj se posvetovanje vrši v okviru komisije. Odbornik Mizzau je isto stališče zavzel na seji deželne sveta naslednjega dne. Razprava je tako odložena, ni pa še gotovo, če

je do tega prišlo zaradi ugovorov občin tržaške pokrajine in resolucije tržaškega pokrajinskega sveta glede samostojnega slovenskega okraja ali iz drugih razlogov.

— 0 —

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
Kulturni dom

GOSTOVANJE SLOVENSKEGA LJUDSKEGA
GLEDALIŠČA IZ CELJA

POHUJŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI
farsa v treh dejanjih

V petek, 3. decembra ob 16. uri - Abonma red I
v petek, 3. decembra ob 20.30 - Abonma red A,
premierski, Abonma red J

v soboto, 4. decembra ob 20.30 - Abonma red B
prva sobota po premieri in Red F - sindikalni

v nedeljo, 5. decembra ob 16. uri - Abonma Red
C - prva nedelja po premieri in Red G - okoliški

ŠAH

Stavimo, da ga v vsem Trstu — da niti ne govorimo o Kontovelu — ni ljubitelja, ki bi ugnal spodnji položaj. Pa ne zato, ker bi ga puščala na cedilu sposobnost ali ker bi ga minila dobra volja oziroma — kot pravijo in delajo Vipavci — ker »bi se mu stožilo«. Ne, razlog je drugačne narave: v rešitvi tega čudesa nastopi nič manj kot pet belih skakačev. Imeti pet belih skakačev pa predpostavlja imeti tri kompletne šahovskih figur; s tolikšno grmado lesa pa ni založen še najgorečnejši entuziast.

Pet belih skakačev! Če igra velemojster z enodnevnim začetnikom, si lahko izmisli, si lahko dovoli luksuz — ki pa bo naletel na neodobravanje, na zgražanje vseh plemenito čutečih kibicev — da začetnika dvema skakačema prida v teku igre še tri promovirane, tako, iz objesti, ne iz dejanske potrebe. Nekaj čisto drugega, neoporečnega, je, če se spoprimeta dva enakovredna idealna nasprotnika, ki v danem položaju odkrijeta vsak zase najučinkovitejše nadaljevanje. In v tem nadaljevanju je nujno, neobhodno nujno (za ceno zmage namesto poraza) promovirati poleg danih dveh še tri skakače. Da se jih znajde na šahovnici kar pet in da ta konjenica matira nasprotnikovega kralja. Seveda je tak položaj skrajno izjemen. Le alkimisti, kot je sovjetski komponist Korolikov, so zmožni takšnih zvarkov.

BELI: Ka2, Tg5, Sd5, Se8, c7, d7, g7

ČRNI: Kh4, Sd2, Lc5, Lg6, a3, c2, g4

Beli na potezi zmaga.

Nad njim visi, pri vsej prednosti, ki mu jo dajeta kmeta na predzadnji vrsti (c7, d7), Damoklejev meč, pravzaprav dva, v obliki groženj:

A) 1... c1—S+, 2. Ka1 S2b3 mat

B) 1... c1—S+, 2. Ka1 Ld4+ z matom

Poleg njiju pa še tretja, bolj počasna, a še vedno taka, da je z njo treba računati:

C) 1... c1—D.

Kaj storiti? Tole:

1. Th5+!!

Razčističimo najprej stranski varianti (še bolj stranske, v katere tidve razpadeta, bo bralec blagovolil sam poiskati!):

D) 1... Lh5, 2. d8—D+Kg3, 3. Dd6+! Ld6:, 4. c8—D in beli zmaga, saj nadzoruje polje c1.

E) 1... Kg3, 2. Th1 in spet beli zmaga, saj spet »drži« polje c1.

Sedaj je čas, da se pomudimo pri glavni varianti (za katero naj se ljubi bralec oskrbi s tremi belimi gumbi, da z njimi nadomesti bele skakače!):

1... Kh5, 2. Sf4+Kh6 (sicer pademo več ali manj v varianti D ali E), 3. g8—S+ Kh7, 4. Sg7 b+ Kh6

Ali 4... Kh8, 5. Sg6: mat.

5. Sg4: + Kh7, 6. Sef6+ Kg7

Ali 6... Kh8, 7. d8—D+ itd.

7. Se6+Kf7, 8. d8—S+ Ke7, 9. c8—S mat.

Neobičajna slika, deviški položaj! »Več je stvari v nebesih in na zemlji, kot si jih sanja naše modrijanstvo.«

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. • Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 • Odgovorni urednik: Drago Legiša • Tiska tiskarna Graphart Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51

Libija »zavzema« Italijo

Kot bomba je v sredo udarila v italijansko javnost novica, da je libijski diktator Gedafi postal solastnik avtomobilske družbe FIAT. Libija bo imela v vodstvu svojega predstavnika. Italijanski tisk na splošno vidi v tem znak razprodaže italijanske zasebne velike industrije in poslabšanja gospodarskega stanja, pa tudi omejitve suverenosti Italije in opomin sindikatom, naj molčijo in ubogajo. Ironija je v tem, da je zdaj bivša italijanska kolonija Libija tista, ki »zavzema« Italijo. Komentarji v tisku ne

prikrivajo grenkobe. Vse to pa je tudi posledica brezglave gospodarske politike v Italiji.

—o—

ZNANSTVENO POSVETOVANJE V TRSTU O INDUSTRIJSKIH PROSTIH CONAH

V organizaciji ekonomske fakultete tržaške univerze in Visoke ekonomske - komercialne šole iz Maribora je bilo 24. in 25. novembra v Trstu 5. znanstveno posvetovanje »Alpe-Adria«. Glavne teme dvodnevne zborovanja so bili gospodarski in pravni problemi, ki se nanašajo na ustanavljanje industrijskih prostih con. Posvetovanje je bilo še zlasti pomembno in aktualno, ker ima italijanski parlament na dnevnem redu razpravo o osimskih sporazumih, ki predvidevajo med drugim ustanovitev skupne industrijske proste cone. Dela sta vodila predstojnik ekonomske fakultete tržaške univerze prof. Calzolari in predstojnik mariborske visoke šole Danilo Požar.

USPEH KRŠČANSKIH DEMOKRATOV PRI MINI-VOLITVAH

V 112 italijanskih občinah so bile preteklo nedeljo in ponedeljek občinske volitve (12 občin ima nad 5000 prebivalcev) in v Firencah, Perugii in Arezzu so bile tudi volitve v konzulte mestnih okrajev. Pri občinskih volitvah je bilo skupno 279.541 volivcev. V občinah nad pet tisoč prebivalcev, kjer se je volilo po proporcionalnem sistemu (z navzočnostjo vseh političnih strank, ki so zastopane v parlamentu), kažejo rezultati, da je Krščanska demokracija precej napredovala. Od 38,6 odst. glasov, kolikor jih je skupno dobila v tistih občinah pri parlamentarnih volitvah 20. junija, se je povzpela na 41,9 odst. KPI pa je nazadovala od 36,6 odst. pri volitvah 20. junija na 28,1 odst. Socialisti so se povzpeli od 8,5 odst. na 11,4 odst., republikanci od 3,4 na 5,9 odst., le malo so napredovali socialni demokrati (od 2,6 na 2,8 odst.), medtem ko so v odstotkih močno nazadovali misovci, od 7,6 na 4,7 odstotkov.

Te volitve so sicer pokazale razpoloženje volivcev in so v tem pogledu presenetile z močnim nazadovanjem KPI, treba pa jih je vzeti seveda zelo relativno, ker so pač zajele manj kot 1 odstotek italijanskih volivcev.

STAVKA TRŽASKIH OBČINSKIH USLUŽBENCEV

(Nadaljevanje s 4. strani)

sluha za odprtje šol s celodnevnikom poukom in otroških jasli in sploh do problemov zaposlenih mater.

Ob robu te epizode pa velja vsekakor omeniti, koliko se morajo predstavniki staršev na slovenskih šolah prizadevati, da jim odbornišvo reši osnovne zahteve. Trud presegla rezultate, pa čeprav se čutijo tako »obdarjeni« starši dolžni običajno izraziti najtoplejšo zahvalo.

Oholost in oblastna nadutost, s katero je odbornica odgovorila v svetoivanski konzultu na omikano izražene zahteve za rešitev položaja v lonjerskem otroškem vrtcu in trdovratno nasprotovanje nakazanim možnim rešitvam v samih krogih občinske uprave, zahtevajo še poglobljeno analizo.

Človek proti letu 2000

(Nadaljevanje s 6. strani)

katerim drugim fizikom zaboje Chiantija v zahvalo za brezplačno reklamo, ki so je bili deležni uvozniki.

New Mexico, 16. julij 1945. Nad peščenimi planjavami pri Alamagordu je za delček sekunde zasijalo svetleje od 1000 sonc. Nato se je na obzorju pojavila zlovesča goba prve atomske eksplozije.

6. in 9. avgust: Hirošima in Nagasaki. Na 350 tisoč ljudi v Hirošimi — 90 tisoč mrtvih, preko 100 tisoč ranjenih, razdejanje brez primere...

Kakšni občutki so morali navdajati umirajočega starčka, ko je tistega usodnega jutra prebiral debele naslove v londonskih listih! H.G. Wells je bil napovedal dogodke presenetljivo točno že leta 1914 v svojem znanstveno fantastičnem romanu »The world set free« (Osvobojeni svet). Prvo poglavje je postavljeno v leto 1933, ko mlademu znanstveniku uspe, da povzroči umetno radioaktivnost (januarja 1934 se je to prvič posrečilo Curiejevima z aluminijem in še istega leta Fermiju s fluorom). V romanu mine 20 let, preden pride do prve verižne reakcije (Fermi je to dosegel 11 let pred napovedjo). Kmalu po letu 1956 padejo iz letal prve »atomske bombe«, kot jih je poimenoval Wells (spet samo 11 let razlike). Od vseh njegovih napovedi je izostala samo ena: atomska vojna.

(Dalje)

—o—

JUGOSLOVANSKE TARIFE

V GOSTINSTVU V PRIHODNJI SEZONI

Cene za storitve v jugoslovanskih hotelih se bodo v letu 1977 dvignile povprečno za 5 odstotkov v primerjavi z letom 1976.

V hotelu 2. kategorije višjega razreda bo celodnevni penzion za sobo s kopalnico stal skupno 16 dolarjev, v navadnem hotelu druge kategorije pa bo penzion stal 14 dolarjev. To pomeni, da bo na osnovi sedanjega menjalnega tečaja moč dobiti popoln dnevni penzion v sezoni (julija in avgusta) za 11.900 lir na osebo. Izven sezone se cene zmanjšajo do 40 odstotkov. V hotelih prve kategorije pa bo v sezoni moč dobiti penzion za 20 do 30 dolarjev s popusti do 50 odstotkov izven sezone.

—o—

Iz vzhodne Turčije, ki jo je prizadel pretekli teden hud potres, bodo preselili okrog 250.000 ljudi na turško sredozemsko obalo, kjer je topleje, kajti prav potresno področje so zajeli tudi močni snežni meteži in mraz. Smrtnih žrtev potresa je kakih 7.000, a še niso vseh našli. Še po šestih dneh so potegnili nekatere žive izpod razvalin. Najbolj je prizadeta kurdska manjšina.